

Sivistysvaliokunta

AIKA 10.09.2020 kello 18:00 - 20:10

PAIKKA Loimaan kaupungin Ylistaronkatu 36 toimitilat/Sähköinen kokous etäyhteydellä

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
64	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	160
65	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	161
66	Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019	162
67	Esi- ja perusopetuksen järjestäminen/lv. 2020-2021	164
68	Talousarvio 2021	166
69	Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat	169

Sivistysvaliokunta

AIKA 10.09.2020 kello 18:00 - 20:10

PAIKKA Loimaan kaupungin Ylistaronkatu 36 toimitilat/Sähköinen kokous etäyhteydellä

OSALLISTUJAT

LÄSNÄ	Vainio Heikki Kiviniemi Sanni Koivisto Maarit Heinonen Sampsa Lahtinen Timo Levomäki Teemu Piironen Hanna-Mari Vuolle Sanna	puheenjohtaja varapuheenjohtaja varajäsen varajäsen jäsen jäsen jäsen jäsen
MUU	Ek-Marjamäki Teija Pärkö Manne Perho Tiina Lahtinen Sanna Laine Sari	kh:n puheenjohtaja sivistysjohtaja kh:n edustaja nuvan edustaja talousjohtaja
POISSA	Heinonen Riina Kilpiö Laura Paldanius Seppo	jäsen jäsen jäsen

ALLEKIRJOITUKSET

Heikki Vainio
puheenjohtajaManne Pärkö
pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT 64 - 69

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Loimaalla 14. päivänä syyskuuta 2019

Teemu Levomäki

Hanna-Mari Piironen

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI
NÄHTÄVILLÄ

Loimaalla 16.9.2020

Maarit Ylenius

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sival 10.09.2020 § 64

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan kokouskutsu julkaistaan sähköisessä kokousjärjestelmässä ja kaupungin kotisivuilla vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta. Lisäksi jäsenille lähetetään sähköpostilla viesti esityslistan julkaisemisesta sähköisessä kokousjärjestelmässä.

Sivistysvaliokunta on päätösvaltainen, kun viisi sen jäsentä on saapuvilla.

Puheenjohtaja:

Totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Sival 10.09.2020 § 65

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysjohtaja:

Sivistysvaliokunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi vuorossa olevat valiokunnan jäsenet Teemu Levomäen ja Seppo Paldaniuksen. Pöytäkirja tarkastetaan maanantaina 14.9.2020.

Päätös: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Teemu Levomäki ja Hanna-Mari Piironen. Pöytäkirja tarkastetaan maanantaina 14.9.2020.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019

Sival 10.09.2020 § 66

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodesta 2019 ja on esittänyt, että valtuusto pyytää hallintokunnilta lausunnot tehtävistä ja tehdyistä toimenpiteistä 30.9.2020 mennessä.

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta toteaa arviointikertomuksesta seuraavaa:

Arviointikertomuksessa suositellaan, että osallistamiselle luodaan yhteiset pelisäännöt ja että kuntalaisten mielipiteitä entistä enemmän otetaan huomioon jo asioiden valmisteluvaiheessa ennen lopullisia päätöksiä.

Sivistysvaliokunta on käsitellyt valtuustoaloitetta lapsivaikutusten arvioinnista päätöksenteossa kokouksessaan 27.8.2020. Päätöksessä todetaan, että lapsivaikutusten arviointi on perusteltua ottaa osaksi kaupungin päätöksentekoprosessia. Lisäksi todetaan, että monet asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden yhteydessä on perusteltua tehdä laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Mm. kouluverkkoselvityksen yhteydessä toteutettiin Kuntaliiton suosituksen mukainen vaikutusten ennakoarviointi, jossa päätöksen vaikutuksia tarkasteltiin kuntalaisten, ympäristön, organisaation ja talouden kannalta.

Tarkastuslautakunta on todennut, että talousarviossa pitäisi olla myös toiminnallisia ja laadullisia tavoitteita.

Sivistyspalvelujen talousarviossa ko. tavoitteita on joka palvelualueella ja monet niistä liittyvät myös käynnissä oleviin kehittämishankkeisiin, joihin saadaan vuosittain ulkopuolista hankerahoitusta.

Arviointikertomuksessa kiinnitetään huomiota myös talouden tasapainottamisen tarpeeseen ja suunniteltujen toimenpiteiden arviointiin. Tasapainottamistoimenpiteiden asianmukaisuus ja riittävyys tulee käydä kriittisesti läpi ja tarvittaessa tehdä päätöksiä lisätoimenpiteistä.

Tarkasteltaessa sivistyspalvelujen kehystä vuodelle 2021, voidaan todeta, että toimintakulut ovat noin 1,7 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2019 toteutuneet. Lapsimäärä niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessakin on vähentynyt ja henkilöstömäärää on so-

peutettu tämän mukaisesti ja kouluverkon tiivistämisestä on tehty päätös.

Hirvikosken alueen varhaiskasvatuksen järjestämiseen (siirtyminen yhteen yksikköön) tulee saada ratkaisu mahdollisimman pian. Lisäksi kirjastopalveluselvytys valmistuu vuoden 2020 aikana.

Edellä olevat toimenpiteet huomioon ottaen edellä mainittu toimintakulujen vähentämistarve ei ole realistinen suhteessa palvelurakenteeseen ja palvelutasoon.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota myös koronatilanteen luomaan "uuteen normaaliin". Tämä on hyvä tiedostaa myös kaupungin toiminnassa. Jatkossa tulee entistä enemmän miettiä uudenlaisia ja vaihtoehtoisia tapoja järjestää palveluja. Organisaatiolta edellytetään valmiutta nopeaan päätöksentekoon ja toimintamallien muuttamiseen. Työskentely nopeasti muuttuvissa tilanteissa tuo oman haasteensa myös työntekijöiden osaamiselle ja jaksamiselle. Digitalisaation hyödyntäminen puolestaan mahdollistaa osaltaan toimintojen tehostamisen ja monipuolistamisen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Esi- ja perusopetuksen järjestäminen/lv. 2020-2021

Sival 10.09.2020 § 67

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Perusopetuslain 26 a §:n mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Perusopetusasetuksen 3 §:n mukaan esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa ja 4 §:n mukaan oppilaan työpäivään saa kuulua enintään 5 oppituntia.

Perusopetusasetuksen 9 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Opetuksen järjestäjän tulee ennalta ilmoittaa oppilaille ja näiden huoltajille em. asioista. Tämä on tehty Loimaan Lehden ilmoituksella, kaupungin kotisivujen välityksellä ja koulujen tiedotteilla.

Esiopetus:

Päiväkodeissa on lv. 2020 - 2021 esiopetuksessa 120 lasta, edellisenä lukuvuonna määrä oli 125. Lukuvuonna 2020- 2021 esiopetusta järjestetään myös Kirkonkylän, Kojonkulman ja Metsämaan kouluilla, joissa esiopetusoppilaita on yhteensä 15 (edellisenä vuonna 19).

Esiopetuksen opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen.

Perusopetus:

Lukuvuonna 2020 - 2021 opiskelee perusopetuksen kouluissa yhteensä 1 482 oppilasta (edellisenä lukuvuonna 1 532). Perusopetuksen oppilaista noin 9,0 % on erityisen tuen oppilaita.

Loimaan kouluissa on lukuvuonna 2020 - 2021 yhteensä 81 yleisopetuksen ryhmää ja 17 erityisopetuksen ryhmää. Lukuvuonna 2019 - 2020 yleisopetuksen ryhmiä oli 84 ja erityisopetuksen ryhmiä 17. Lisäksi on kaksi valmistavan opetuksen ryhmää, kuten edellisenäkin lukuvuonna. Erityisopetusta järjestetään voimassa olevan sopimuksen mukaan myös naapurikuntien oppilaille. Alastaron yläasteella järjestetään oripääläisten yläkoululaisten opetus. Osa

melliläläisistä käy koulua Kosken Seudun yläasteella. Näistä opetuksen järjestämisistä on tehty erilliset sopimukset.

Osa-aikaiseen erityisopetukseen osallistuu noin 24 % oppilaista. Kuljetusedun saavia perusopetuksen oppilaita on noin 35 %.

Opetus järjestetään keväällä 2020 hyväksytyn tuntikehyksen mukaisesti.

Opetussuunnitelmaa tukevinä ja täydentävinä suunnitelmina ovat mm. tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön strategia, ohjaussuunnitelma, opiskeluhuollon suunnitelma, opetuksen järjestämissuunnitelma, kulttuurikasvatussuunnitelma ja kestävän kehityksen ohjelma.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmassa täydennetään ja tarkennetaan joitakin opetussuunnitelman kohtia.

Perusopetuksen laadun kehittämiseen liittyvistä hankkeista jatkuu kerhotoiminnan hanke. Lisäksi tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön kehittämiseen on saatu hankerahoitusta.

LIITE 1/SIVAL 10.9.2020
Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmat/lv. 2020-2021
Perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmat/lv. 2020-2021

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy esi- ja perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmat liitteen 1 muodossa.

Lukuvuosisuunnitelmat voivat tarkentua ja täydentyä lukuvuoden aikana. Sivistysjohtaja hyväksyy nämä muutokset.

Päätös: Hyväksyttiin.

Sivistysvaliokunta

§ 62

27.08.2020

Sivistysvaliokunta

§ 68

10.09.2020

Talousarvio 2021

Sival 27.08.2020 § 62

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto (Kuntalaki 110 §).

Kunnanhallitus vastaa mm. taloudenhoidosta ja valtuuston päätösten valmistelusta, joten sillä on myös päävastuu talousarvion valmistelusta (Kuntalaki 39 §).

Kaupunginhallitus hyväksyy vuosittain suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa kaupunginhallituksen ohjeiden pohjalta (Hallintosääntö 58 §).

Kuntastrategia on valtuuston keskeinen toiminnan ja talouden pitkäjänteisen ohjauksen väline. Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto on 21.1.2019 (3 §) hyväksynyt Loimaa-strategian 2020 - "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme". Siinä on asetettu vetovoima-, pitovoima- ja hyvinvointi -painopisteet. Niihin perustuvat kymmenen (10) strategista tavoitetta sisältävät 42 toimenpiteitä.

Strategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita.

Sivistysvaliokunta	§ 62	27.08.2020
Sivistysvaliokunta	§ 68	10.09.2020

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Talousarviossa asetetaan toimielimillä strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösuunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta. Strategia päivitetään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Sivistysvaliokunnan talousarvio (1 000 euroa):

	TP2019	TA2020	Kehys
Tuotot	3 135	2 937	2 967
Kulut	23 656	22 337	21 965
Toimintakate	20 521	19 400	18 998

Sivistysvaliokunnan vuoden 2021 talousarvion valmistelussa on lähdetty siitä, että varhaiskasvatus- ja perusopetus- sekä vapaa-aikapalvelut järjestetään pääsääntöisesti samassa laajuudessa kuin vuonna 2020, mutta palveluverkkoon tulee 1.8.2021 alkaen muutoksia. Kojonkulman ja Virttan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyvät. Samaan aikaan päättyy myös Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta. Palvelujen järjestämisessä on lisäksi otettu huomioon lapsi/oppilasmäärän muutokset, jotka näkyvät varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstömäärissä sekä tuntikehyksessä.

* Talousarvio 2021 (toimitetaan myöhemmin)

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta merkitsee talousarvion 2021 valmistelutilanteen tiedokseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Sival 10.09.2020 § 68

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysvaliokunnan talousarvio (1 000 euroa):

	TP2019	TA2020	TA2021	Kehys
Tuotot	3 135	2 937	3 062	2 967
Kulut	23 656	22 337	22 582	21 965
Toimintakate	20 521	19 400	19 520	18 998

Sivistysvaliokunta

§ 62

27.08.2020

Sivistysvaliokunta

§ 68

10.09.2020

Henkilöstömenojen kohdalla on otettu huomioon lapsimäärän vähenemisen ja kouluverkkomuutoksen vaikutukset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstömäärän ja koulujen tuntikehykseen.

Lisäksi vähennyksiä kohdentuu aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin liittyviin hankintoihin sekä vapaa-aikapalvelujen toiminta-avustuksiin.

Perusopetuksessa on käynnissä muutamia kehittämishankkeita, jotka jatkuvat myös vuoden 2021 puolelle. Mahdollisista uusista hankkeista ja/tai nykyisten hankkeiden jatkosta päätetään erikseen.

Myös vapaa-aikapalveluissa on käynnissä hankkeita, jotka jatkuvat vuoden 2021 puolelle. Yleensä näihin hankkeisiin sisältyy jonkinlainen omarahoitusosuus, mutta pääosin menot katetaan avustuksella.

- * Talousarvio 2021 (raportti)
Talousarvio 2021 (tekstiosa)

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy vuoden 2021 talousarvion liitteen mukaan.

Päätös: Hyväksyttiin.

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat

Sival 10.09.2020 § 69

Valmistelija: Sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Sivistysjohtaja
henkilöstöpäätökset 55-56/2020
yleispäätökset
- erityisopetus 50/2020
- kuljetus 79-82/2020
web-päätökset 683 - 924/2020

Hirvikosken yhtenäiskoulun rehtori
- muut 94-106/2020

Keskuskoulun rehtori
- muut 158-160/2020

Puistokadun koulun rehtori
- muut 94-98/2020

Kirjastotoimenjohtaja
web-päätökset 47/2020

Liikuntas sihteeri
yleiset päätökset 74-78/2020
web-päätökset 76 - 77/2020

Nuorisosihteeri
yleiset päätökset 26/2020
web-päätökset 71-73/2020

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta merkitsee tiedokseen edellä olevat viranhaltijapäätökset.

Päätös: Hyväksyttiin.

Loimaan kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUSSIVISTYSVALIOKUNTA
MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kokouspäivä 10.9.2020 Pykälät 64 - 69

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 64, 66, 68, 69
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät 65, 67
	HValL 3 §:n 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Kunnallinen virkaehtosopimuslaki 26 §
	HLL:n 5 §/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät
	Kynnysarvon ylittävät hankinnat: Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäytön nojalla. Pykälät: Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti. Pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite Loimaan kaupungin sivistysvaliokunta PL 9 32201 LOIMAA Pykälät 65, 67 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
	Oikaisuvaatimuksen sisältö Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS HANKINTA- JA URAKKAPÄÄTÖKSIIN

I Oikaisuohje	Loimaan kaupungin sivistysvaliokunta PL 9 32201 LOIMAA Pykälät : Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 80-83 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinta-oikaisuun. Hankinta-oikaisuun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Asianosaisen on tehtävä hankinta-oikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.
----------------------	--

II Valitusosoitus markkinaoikeuten/kynnysarvon ylittävät hankinnat	<p>Markkinaoikeus PL 118 00131 HELSINKI markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Pykälät:</p> <p>Mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon, voi tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, saattaa asian myös markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksiin.</p> <p><i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</i></p>
---	---

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.</p>
	<p>Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite</p> <p>Turun hallinto-oikeus Sairashuoneenkatu 2-4 20100 TURKU</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät Valitusaika _____ päivää</p> <p>Hallintovalitus, pykälät Valitusaika _____ päivää</p> <p><i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</i></p>
	<p>Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite , pykälät ja valitusaika</p> <p style="text-align: right;">_____ päivää</p>
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> • valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite • päätös, johon haetaan muutosta • miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi • muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös:</p> <p>nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾:</p> <p>nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan